

Кратко житие на поп Петър

Когато кърджалийските набези по Орханийско оставяли простите люде без дори последна надежда, тогаз само бягството за тях било спасение. Петър, в силата си мъж, загърбил съсипаната бащина воденица, прехвърлил Балкана и на новото място заслужил расото и станал свещеник поради Божията закрила и спасение и имал още хубав глас, говорел благо и знаел четмо и писмо. Църковната си длъжност изпълнявал по съвест и упорито, като с времето задълженията му се покачили. Обикалял по своя дълг години наред околните села за кръщения, сватби и погребения.

Вероятно битието на непросветените хора, слепи и глухи за наука, го призовало неумолимо и вече на прилична възраст открил училище в село Макоцево. Летописите говорят, че туй свято дело станало в лето 1840-о, като училището се приютило в къщата на поп Петър, сам той и първи учител. Тази къща от две одаи служела и за дом Божи, понеже в селото тогава още нямало църква. В по-малката вардели черковната утвар и книги, а другата, по-голяма, служела за класна стая и за живеене на свещеника. „Килията“ било името на къщата и селяните я помнили и споменавали дълго време. Едно първо нещо, което захванали, скоро след Освобождението, било доброжелателно и с общ труд съградили те ново училище.

Когато поп Петър отсъствал поради служебни обязанности, в такива случаи в обучението го замествали по-големи и по-способни негови ученици, какъвто бил и синът му Евтим. В килийното училище селските чеда скланяли глави все над богоугодни книги – наизустявали Наустницата, учили молитвите по Часослова и Вехтия завет по Псалтира, но каква е била точно програмата и методата на обучение и прочие, ползвани от учителя Петър, не се знае. Обаче упорството в туй негово дело не го напуснало до края. Харчове на хорски пари за даскалския си труд и наем за килията той съвсем не допускал. Зимно време учениците носели сами дърва за огрев и чистели по ред килията, в която учили.

На 19 юлий в лето 1853-то смъртта застигнала учителя Петър неизвестно на каква възраст. Учителското дело подновил Евтим п. Петров, синът на поп Петър. Той се учил изначално при баща си в село и продължил учението си в София, но неизвестно къде. Учителствал добросъвестно три години и подир туй станал и той свещеник. В София Евтим п. Петров добил повече знание и култура, за което показва името

му белязано в списъците на спомоществователите на две книги, излезли в Белград. Сиреч като родолюбив българин платил отнапред на издателите на тези полезни книги за един или повече екземпляри и тъй спомогнал същите да се отпечатат. Евтим п. Петров се открива в списъците на следующите две книги – „Златный изворъ заради домашно учреждение или Лондонски домочядни потреби и новоизнайдени тайни на іестеството: за секое състояніе и степень на чъловете ради усъвършенствованіето на домоустроителството и художествата“, издание първо в година 1870, и „Додатъцы на Златнія изворъ или различни економическы, поучителни и многополезни наставленія за домостроителство, готварство и лекарство“, издание първо в година 1874.

Жена му на поп Евтим била грамотна и първа помощница при обучението на учениците, като родила също и пет деца. Димитър п. Евтимов, най-големият син на поп Евтим и внук на поп Петър, също имал пет деца. Синът на Димитър, Евтим Димитров п. Евтимов, правнук на поп Петър, имал един-единствен син Богомил. Румен, единственият син на Богомил и прапраправнук на учителя поп Петър, станал и той учител и така до днес, вече кажи-речи, 180 лета се предава туй просветно дело поколение подир поколение, макар нишката му да е вече доста тънка. Вероятно по много причини, явни или тайни, бъднините му са неясни, но живее и още носи упование делото на Поповци за спасение на душите наши, както е било в тъмните отминали времена.

На даскал поп Петър паметник в селото няма въздигнат, но говорят старите макоцевци на децата и внуците си, че просветените от него и следовниците му души и умове човечески са невидим паметник, който превъзхожда направения от камък.

Специална грамота от конкурса „ЗАЩО СЪМ УЧИТЕЛ“

Автор: Румен Димитров

96. СУ „Лев Николаевич Толстой“ - София

Учител по физика и астрономия